

مؤسسه توانبخشی ولیعصر (عج)

لکنت چیست؟

گردآورنده: ثریا قرباغی

ویژه آموزش خانواده

نقش گفتار درمان در درمان لکنت چیست؟

گفتار درمان می‌تواند جهت کاهش میزان ناروانی‌ها به صورت مستقیم مداخلات درمانی را انجام دهد و یا بصورت غیر مستقیم و با ارائه آموزش‌ها و مشاورات لازم به خانواده‌ها و کنترل روند پیشرفت کودک، در درمان نقش داشته باشد. که این امر با توجه به معیارهای گوناگونی مانند شدت لکنت و سن کودک، زمانیکه از شروع لکنت می‌گذارد، محیط خانه و همکاری والدین در روند درمان و... مشخص می‌شود.

مراکز توانبخشی وابسته به مؤسسه توانبخشی ولیعصر (عج):

* مرکز جامع توانبخشی امید عصر: تهران، میدان رسالت، بزرگراه رسالت شرق به غرب، خیابان اردکانی، پلاک ۱۴۴. تلفن: ۸۸۸۸۱۱۰۰

* مرکز جامع توانبخشی نوید عصر: تهران، خیابان ولیعصر، چهار راه مولوی، نبش کوچه عرفانیان، پلاک ۴۳۴. تلفن: ۵۵۳۶۳۹۰۳-۵

* مرکز جامع توانبخشی نگار عصر: کاشان، خیابان شهید بهشتی، بن بست آزادی ۲۵. تلفن: ۵۵۴۶۵۵۱۱

* مرکز جامع توانبخشی فروغ عصر: شیراز، خیابان قصرالدشت، روبروی دانشکده دندانپزشکی، پلاک ۲۲۴. تلفن: ۳۶۲۹۰۰۹۸-۹

* مرکز توانبخشی روزانه نگین عصر: مشهد، چهار راه خیام، بلوار سجاد، روبروی خیابان میلاد، پلاک ۷۰. تلفن: ۳۷۶۱۴۵۰۸

* مرکز توانبخشی ندای عصر (ویژه کودکان اتیسم): تهران، بزرگراه رسالت، خیابان بنی هاشم، میدان بنی هاشم، ۱۲ متری حافظ شرقی، پلاک ۷، تلفن: ۲۲۵۱۳۸۹۱

www.vrf.ir

۴- بیشتر به محتوای کلام کودک گوش دهید نه شیوه‌ای که کودک کلمات را بیان می‌نماید:

لکنت حواس فرد مخاطب را پرت می‌کند اما والدین باید یادگیرند که به جای آنکه تمرکزشان را روی لکنت کودک بگذارند، به محتوای کلام او توجه کنند. کودکان کاملاً متوجه می‌شوند که حواس اطرافیان به لکنت آنها پرت شده است و این امر موجب افزایش نگرانی و احساسات منفی آنها نسبت به لکنت می‌شود لذا والدین باید تمام حواسشان را به روی محتوای کلام کودک بگذارند.

۵- به لکنت کودک به شیوه ای قابل قبول پاسخ داده شود:

هیچ پدر و مادری دوست ندارند که فرزندشان لکنت داشته باشد ولی با این وجود آنها باید یک پذیرش کامل از لکنت فرزندشان را به او منتقل کنند. اعتماد به نفس کودکان تا حد زیادی به برخورد اطرافیان، خصوصاً پدر و مادر بستگی دارد. اگر پدر و مادر این پیام را به کودک منتقل کنند که لکنت یک مسئله بد است که باید از آن خجالت کشید احتمال اینکه فرزندشان نیز به این باور برسد خیلی زیاد است و این طرز تفکر منجر به ایجاد نگرش‌های منفی در کودک می‌شود و این امر باعث می‌شود کودک در روند درمان خیلی موفق نباشد.

لکنت چیست ؟

لکنت با وقفه‌هایی در جریان عادی گفتار تشخیص داده می‌شود. این وقفه‌ها می‌توانند بصورت تکرار بخشی از کلمه باشد برای مثال (باباباشه)، یا بصورت کشیدن صداها (آآآآآآب) و یا گیر کردن در صداها (ب باشه) در گفتار فرد ظاهر شود.

لکنت کاملاً متغیر است و ممکن است در برخی مواقع لکنت خیلی شدید باشد و در برخی مواقع فرد کاملاً روان صحبت کند. از جمله عواملی که می‌تواند روی شدت لکنت فرد تاثیر بگذارد می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- * فردی که کودک با او صحبت می‌کند.
- * موضوعی که کودک درباره آن صحبت می‌کند.
- * کاری که کودک همزمان با صحبت کردن مشغول به انجام آن است.
- * مکانی که کودک در آن مشغول صحبت کردن است.
- * وضعیت فیزیکی و احساسی کودک (خستگی، هیجان، بیماری و...)
- * طول و پیچیدگی پیامی که کودک سعی دارد منتقل کند.

چه چیزهایی منجر به لکنت می‌شود؟

هیچ علت منفردی برای لکنت تشخیص داده نشده است. مطالعات اخیر فاکتورهای مختلفی را در رشد لکنت دخیل دانسته‌اند. فاکتورهایی مانند ژنتیک، محیطی که فرد در آن زندگی می‌کند، خلق و خوی کودک، مهارت‌های زبانی و عکس‌العمل اطرافیان به گفتار کودک.

چگونه لکنت را درمان کنیم؟

برای کودکان کوچکتر ۵-۲/۵ ساله، هدف اصلی کمک به کودک برای روان صحبت کردن است در کودکان بزرگتر (سن مدرسه)، درمان لکنت کمی مشکل‌تر است به این دلیل که کودک نگرانی و شرمساری از لکنت را تجربه کرده است. در این موارد بسیار مهم است که دیدگاه کودک نسبت به لکنت را تغییر دهیم و والدین نقش اصلی را در این مورد اجرا می‌کنند.

گاهی اوقات کودکان سعی می‌کنند لکنتشان را از دیگران پنهان کنند در نتیجه ترجیح می‌دهند در مقابل دیگران صحبت نکنند و این مسئله تاثیرات منفی بسزایی در رشد، تحصیلی و اجتماعی کودک دارد.

پنهان کردن لکنت فشار روانی زیادی روی فرد وارد می‌کند و کودک مدام احساس خجالت و شرمندگی دارد و این اغلب محدودیت‌های زیادی برای فرد در اجتماع و مدرسه ایجاد خواهد کرد.

باید کودک متوجه بشود که بهترین راه مقابله با لکنت پنهان کردن آن نیست بلکه روبرو شدن با آن بصورت مستقیم است.

چگونه پدر مادرها می‌توانند به کودک کمک کنند ؟

والدین باید بدانند که آنها علت لکنت فرزندشان نیستند اما می‌توانند کارهای زیادی انجام دهند تا کودکشان روان‌تر صحبت کند. آنها می‌توانند با رعایت موارد زیر به فرزندشان کمک کنند.

۱- الگودهی به کودک برای روان‌تر صحبت کردن:

والدین و اطرافیان کودک با کاهش سرعت گفتار خود به کودک خود الگو می‌دهند که آرام‌تر صحبت کند و فشار زمانی ناشی از سرعت بالای گفتار را برای کودک خود کاهش دهند.

۲- کاهش تقاضاها :

والدین نباید به هیچ وجه به کودک خود تذکر دهند که آرام‌تر صحبت کند. نفس بگیرد، حرفش را قطع کند و دوباره بگوید و... زیرا این موارد باعث می‌شود که کودک نسبت به ناروانی خود نگران و حساس‌تر بشود. درمانگران در روند درمان به کودک کمک خواهند کرد تا لکنت خود را کاهش دهد و به والدین آموزش می‌دهند که چگونه فیدبک‌های لازم را به فرزندشان بدهند. اطرافیان به هیچ وجه نباید صحبت کودک را در هنگام لکنت کردن، قطع کنند و باید منتظر بمانند تا او کلامش را تکمیل کند.

۳- کاهش فشار زمان :

والدین می‌توانند با کاهش سرعت صحبت کردنشان فشار زمانی روی کودکشان را کاهش دهند. همچنین آنها می‌توانند با ایجاد وقفه‌های کوتاه در بین سوال و جواب‌هایشان این کار را انجام دهند. بدین ترتیب که زمانیکه کودک از آن‌ها سوال می‌پرسد، قبل از آنکه سوال او را پاسخ دهند، زمان کوتاهی مکث کنند. بدین ترتیب کودک احساس می‌کند که نیازی نیست برای بیان جملاتش عجله کند و با سرعت بالا صحبت کند.